

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 mai 2019, în cauza penală privind-o pe

Hortolomei Galina XXXXX, născută la XXXXX,
originară din XXXXX și domiciliată în XXXXX;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 01.02.2019 - 12.02.2019 (prima instanță);
2. 15.04.2019 - 14.05.2019 (instanța de apel);
3. 09.01.2020 – 24.03.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (s. Taraclia) din 12 februarie 2019, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpata Hortolomei Galina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pentru 120 ore.

S-a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea sumei de 896 lei ca cheltuieli judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei.

S-a soluționat și chestiunea cu privire la corpurile delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpata Hortolomei Galina, că la data de 11 august 2018, după amiază, ora precisă nu a putut fi stabilită, fiind în stare de ebrietate și aflându-se în locuința amplasată pe XXXXX, unde trăiește împreună cu concubinul său Costenco Serghei, în urma certei cu concubinul său Costenco Serghei, care s-a iscat din cauza opiniilor diferite referitor la fumatul de către femei, acționând cu agresivitate, a luat cuțitul de bucătărie de pe masa și i-a provocat o lovitură în regiunea toracică a lui Costenco Serghei, cauzându-i vătămări corporale sub formă de rană tăiată-înțepată cu dimensiunile de 1,3 x 0,3 cm, care conform raportului de expertiză medico-legale nr. 201811D0376 din 02 noiembrie 2018, se califică ca vătămarea ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Astfel, instanța de fond a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Hortolomei Galina a comis infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, „*acțiunea sau*

inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.”

2. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, aceasta a fost atacată cu apel de către:

2.1. Procurorul în procuratura r-l Taraclia Lefter S., care a solicitat casarea sentinței în partea respingerii solicitării cu privire la încasarea din contul inculpatei a sumei de 896 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizelor.

Invocând faptul că:

- la examinarea chestiunii cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare instanța de fond a dat o apreciere eronată prevederilor art. art. 143 alin. (1), 229 alin. (3) Cod de procedură penală.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 mai 2019, s-a respins ca nefondat apelul declarat și s-a menținut sentința fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a examinat și a acceptat cererea inculpatei cu privire la judecarea cauzei în procedură simplificată, or, din probele administrate rezultă că fapta inculpatei Hortolomei Galina a fost stabilită existând suficiente date cu privire la persoana inculpatei pentru a permite stabilirea unei pedepse, după cum, o cer prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, fiind corect stabilită starea de fapt, aceste împrejurări fiind constatate din totalitatea de probe administrate la faza de urmărire penală și de instanța de fond, care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Cu referire la solicitarea procurorului referitor la încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 896 lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizei din contul inculpatei Hortolomei Galina, instanța de apel a apreciat ca nefondată această solicitare, invocând faptul că aceste cheltuieli au fost suportate în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii.

Totodată instanța de apel a specificat faptul că legislația nu stabilește expres achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare, care se constituie din cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare, făcând referire la prevederile art. 227 alin. (1) și alin. (3), art. 229 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a considerat că prevederile legale la care face trimitere procurorul se referă mai mult la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, or, cheltuielile judiciare, care sunt enumerate în dispoziția art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală, nu prevăd astfel de cheltuieli pe care procurorul le pretinde să fie încasate. Or, potrivit alin. (3) al aceluiași articol, cheltuielile judiciare se achită din sume alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate. Astfel normele procedurale invocate de procuror și respinse de prima instanță în conținutul sentinței atacate, nu reglementează încasarea din contul condamnatului a mijloacelor bănești pentru cheltuieli de expertiză.

Astfel instanța de apel a conchis că prima instanța corect a ținut cont de faptul că expertizele judiciare au fost dispuse în cadrul efectuării urmăririi penale, pentru acumularea probatoriului necesar, aceste cheltuieli urmând a fi trecute în contul statului, și nu urmează să fie puse pe seama inculpatului, or, aceste acțiuni țin de activitatea

organului de urmărire penală, sarcina căruia este depistarea circumstanțelor care dovedesc comiterea infracțiunii și identificarea făptuitorului, pentru înaintarea învinuirii făptuitorului. Trecerea în contul statului a cheltuielilor în procesul penal se întemeiază în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

4. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a declarat recurs ordinar:

4.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul – Calendari Dumitru, care a invocat temei pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei în partea soluționării cheltuielilor judiciare, rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Invocând faptul că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- la examinarea chestiunii cu privire la cheltuielile judiciare nu s-a dat deplină eficiență prevederilor art. art. 227 alin. (1), (2), 229 Cod de procedură penală.

5. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din textul recursului declarat, se constată că, recurentul formulează critici împotriva deciziei instanței de apel, în particular referindu-se la erorile prescrise la pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, invocând faptul că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și anume că incorect s-a soluționat chestiunea cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare.

Verificând materialele cauzei prin prisma aspectelor și temeiurilor de recurs invocate, Colegiul penal lărgit constată că în speță se confirmă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea soluționării încasării cheltuielilor judiciare.

Analizând conținutul deciziei contestate (f.d 148-150), instanța de recurs atestă că în conținutul deciziei lipsește o argumentare juridică în partea respingerii solicitării

procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei Hortolomei Galina.

Potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, - „*Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor*”.

După cum urmează din materialele cauzei prin prezenta cauză penală au fost întocmite următoarele rapoarte de expertiză și rapoarte de constatare și anume: Raportul de expertiză judiciară nr. 201811D0375 din 02.11.2018 (f.d. 69-70), Raportul de expertiză judiciară nr. 201811D0376 din 02.11.2018 (f.d. 73-74), precum și Raportul de constatare nr. 201811P0588 din 14.08.2018 (f.d. 71-72), Raportul de constatare nr. 201811P0583 din 14.08.2018 (f.d. 75-verso).

Colegiul penal lărgit ține să menționeze că rapoartele de expertiză și cele de constatare au fost efectuate în prezenta cauză penală, după data de 09.02.2018, când au intervenit modificări în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care a fost abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, care până la această dată prevedea imperativ că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin. (1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Instanța de recurs consideră concluzia instanței de apel precum că „*prevederile legale la care face trimitere procurorul se referă mai mult la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, or cheltuielile judiciare, care sunt enumerate în art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală, nu prevăd astfel de cheltuieli pe care procurorul le pretinde a fi încasate*” ca fiind una greșită și contrară prevederilor legale, or art. 229 Cod de procedură penală, prevede clar care sunt cazurile când cheltuielile judiciare sunt trecute în contul statului și când instanța poate încasa aceste cheltuieli din contul condamnatului, fără a se face referire la acțiune civilă. La fel, în art. 385 alin. (1) pct. 10), 14) Cod de procedură penală, sunt prevăzute distinct ca chestiuni care trebuie soluționate la adoptarea sentinței - admiterea acțiunii civile și cine în ce proporție trebuie să plătească cheltuielile judiciare.

Totodată Colegiul penal lărgit ține să specifice faptul că legiuitorul la art. art. 227-229 Cod de procedură penală, a stabilit clar semnificația cheltuielilor judiciare, care sunt acestea și din contul cui sunt suportate.

În acest sens, se indică că art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, stipulează că în cheltuielile judiciare se includ sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Astfel, rapoartele de expertiză/constatare efectuate la solicitarea organului de urmărire penală, evident că fac parte din acțiuni procesuale în cauza penală, căci prin ele sunt stabilite circumstanțe de importanță probatorie.

În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit statuează că instanța de apel la adoptarea soluției referitoare la cheltuielile judiciare, nu a ținut pe deplin cont de toate circumstanțele expuse supra, prin ce pe cale de consecință se atestă că decizia instanței de apel nu

cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în partea respingerii solicitării procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare suportate în urma efectuării rapoartelor de expertize judiciare și a celor de constatare efectuate în speța dată, confirmându-se în prezenta cauză temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, astfel recursul ordinar declarat de către procuror urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel în partea soluționării chestiunii cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare nu poate fi menținută, cauza urmând a fi trimisă la rejudecare în această parte în instanța de apel.

Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în apelul respectiv referitoare la cheltuielile judiciare, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată în partea soluționării chestiunii cu privire la cheltuielile judiciare, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu și echitabil, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

6. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează în partea soluției privind cheltuielile judiciare, decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 mai 2019, în cauza penală privind-o pe **Hortolomei Galina XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Decizia în partea dispusă rejudecării nu este susceptibilă de a fi atacată, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **14 mai 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor